

Ontwerp je eigen economie

Table of Contents

Alle fans van het permacultuur festival !.....	2
Theorie 1 : De geldschepping naait ons driedubbel en dwars.....	3
Theorie 2 : De economie is een lintworm.....	6
Theorie 3 : De economische eenheid is van elastiek.....	7
Voorbeeld 1: DAM: De Alternatieve Munt.....	9
Voorbeeld 2: Timebank.cc Den Haag.....	10
Samenvatting Kleureneconomie.....	11
Concept “Hollandse Wind Molen”	15
Opdracht 1. Vind je Verlangen.....	16
Opdracht 2. Principes.....	16
Opdracht 3. Doelgroep.....	16
Opdracht 4. Producten.....	16
Opdracht 5. Totaal Concept.....	16

Alle fans van het permacultuur festival !

In de loop van 2006 raakten mijn viendin en ik bekend met de permacultuur. We deden een korte cursus bij Taco en Ishi op de tuin Twello. De manier van denken sloot direct aan op het economisch-filosofisch verhaal Kleureneconomie. Het boekje “Een evenwichtige economie” had ik net af en de kloof met het reguliere denken over economie en ecologie kon niet groter zijn. Het mooiste aan de permacultuur bleek de cultuur: de mensen die er rondlopen inspireren, luisteren en verbinden. Zij waren de eersten die in staat waren te luisteren naar de kleureneconomie, die immers ontworpen was voor hetzelfde doel als permacultuur: om onze wereld terug in balans te brengen.

Sinds 2006 is er een hoop veranderd in het veld. Vooral in het reguliere leven voelen we al een soort van omslag. Zelfs de tegenstanders, degenen die het hardnekkigst blijven geloven in “duurzame” economische groei, leggen het nu af in debatten en rechtszalen. Er was een aantal rampen voor nodig om ons te laten voelen dat geld en groei geen oplossing zijn. Pas sinds de val van de DSB-bank in 2009 is het publiek het blinde vertrouwen in het bankwezen kwijt. Dit heeft als voorlopig hoogtepunt – naast de theatrale bijdrages van Dette Glashouwer en de Verleiders – de acties van de Ons Geld beweging en hun optreden in het Parlement,

waar het onderzoek van de WRR nog eenvoudig als “te riskant” wordt afgedaan. Waar de geur van de zoetgebakken Doughnut-economie van Kate Raworth nog is blijven hangen.

Twee dagen later moest de minister van Landbouw al door het stikstof en kondigde ze een kringloop-economie aan, wellicht meer pro-forma en nog in blind vertrouwen dat louter technologie en subsidies dat voor elkaar gaan krijgen. Zij wedden nog op twee paarden: proberen maximaal geld te verdienen en ondertussen proberen de ecologische balans rond te krijgen. Wij gaan verder op onze zoektocht naar een systeem dat ons helpt om deze balans juist te vinden. We kijken nog even om, in de verte, waar de crypro-cowboys het etsabliment van de binnenkant aanvallen, gehypnotiseerd door getallen en codes.

Ik ben heel dankbaar voor de grote toevloed van deelnemers aan de workshop vorig jaar, zodat we dit jaar een vernieuwde, offline, on paper workshop kunnen aanbieden waar je speels, vrolijk en vrijblijvend kunt kennismaken met allerlei alternatieve systemen voor geld.

Barry Voeten, Juli 2019.

Theorie 1 : De geldschepping naait ons driedubbel en dwars

Hoe werkt de geldschepping?

Het begint met het principe van Hoe komt Geld in het Spel. Niet zozeer hoe het wordt gedrukt, maar hoe er geld bij komt op bankrekeningen.

Bijna al het geld (97%) is door banken gemaakt op het moment dat klanten een lening namen. Slechts een fractie van het geld dat ze uitlenen is daadwerkelijk in bezit van de bank – het paarse blokje. De rest – de gele blokjes aan de linkerkant – wordt gemaakt op het moment dat iemand een lening neemt. Je betaalt aflossing en rente over een schuld, maar het geld dat je leent bestond daarvoor nog niet...

In het voorbeeld van deze afbeelding neemt iemand een lening van 20 jaar met 5% rente over een bedrag van € 100.000. Elk blokje is € 5.000. Niemand heeft precies deze situatie, maar het voorbeeld illustreert de principes.

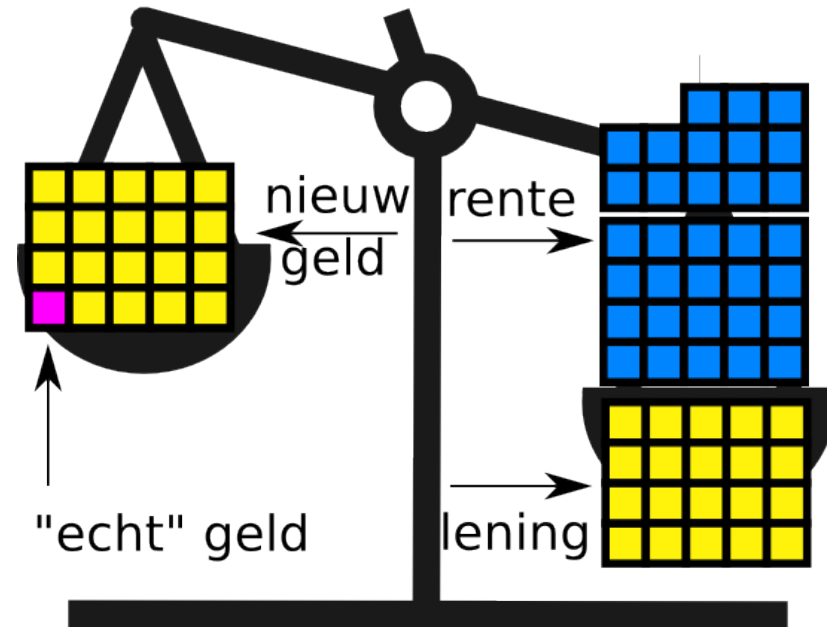

Figure 1: Wat gebeurt er als je 100.000 leent ? Bij een rente van 5%. Alleen het paarse blokje bestond al voor de transactie.

Betaal je blauw

Van de 100.000 euro die is geleend, was 5% al in het bezit van de bank, dus € 5.000. Nu betaalt de lener ook 5% rente. € 5.000. Dit is dus het bedrag dat de bank al in bezit had toen je de lening nam. Het is maar een fractie – daarom heet dit systeem Fractioneel Reserve bankieren.

De rest van het geld, die je de 19 jaar daarop moet terugbetalen – plus rente – had de bank oorspronkelijk ook niet. Maar jij betaalt ze wel terug. Dat is dus de eerste keer genaaid.

Het opzettelijk veroorzaken van crisis

De tweede naaibeurt zie je als we kijken naar de rest van het terugbetalen. Hier loopt het op vast. Kijk eens naar de rechterkant van de balans. Kijk, die gele blokjes, die kwamen in het spel toen je die lening nam. Die zijn er, dus, met wat goede zaken kun je die gewoon terugverdienen en je schuld afbetalen.

Die ene paarse vergeten we maar even. Die doet er niet echt toe. Zo'n klein aandeel. Maar die blauwe?

Wanneer worden de blauwe blokjes gemaakt?

De problemen zitten bij de blauwe blokjes. In het rekenvoorbeeld heb je bij deze lening van € 100.000 een rentelast van in totaal € 165.329,77. Veel meer dus dan de lening zelf. De rente moet je betalen aan de bank. Dit noemen we: de tweede keer genaaid. Het enige is: dit wist je van tevoren. Maar er zit een addertje onder het gras:

De vraag is: met welk geld? Dat moet je verdienen. Winst maken. Groeien. Maar, die blauwe blokjes komen niet in het spel. Je moet geld terugbetalen dat nooit heeft bestaan. De enige manier om aan de blauwe blokjes te komen is, door andermans gele blokjes te verdienen met lekker winst maken. Andermans blokjes wil zeggen: in het spel gekomen door een lening die iemand na jou heeft genomen. En op een dag, lukt dat niet en dan is er een “schulden crisis”.

De schulden crisis breekt uit bij de zwakste schakel.

En hier zit 'm de bottleneck. Op een dag is er geen lening na jou. Het is crisis. Iemand is de zwakste schakel. Wij denken dan wel eens: och die Grieken, eigen schuld. Maar nee: zij betalen telkens de hoogste rente en gaan keer op keer failliet. – 17 keer in 200 jaar. Het is niet de schuld van de Grieken of enig ander iemand die het niet redt: het ligt aan het systeem. Het zorgt ervoor dat er op een gegeven moment vanzelf iemand is die geen blauwe blokjes meer kan bemachtigen.

De schulden crisis blaast zichzelf op

En als dat gebeurt, dan gaan de banken nog minder leningen uitschrijven. Zogenaamd om hun eigen balans in orde te houden

Theorie 1 : De geldschepping naait ons driedubbel en dwars

(wat geen punt was geweest als ze niet zoveel winst hadden afgeroomd) maar ondertussen zorgen ze ervoor, dat er nog meer leners in de problemen komen.

Het moet ook, he, vanwege die Basel I, II en III akkoorden – “strengere regels om te voorkomen dat de banken dit weer doen” Maar in dit regime forceer je juist nog meer “brekende schakels”. Ze doen dit expres, want de banken hebben het na elke crisis gedaan, rond 1915 en rond 1932.

Het opzettelijk veroorzaken van crisis, met een tsunami aan faillissementen, dat is de tweede keer dat we genaaid worden door dit systeem.

En de derde keer genaaid

Omdat bedrijven, personen en landen nu gewoon failliet gaan in deze crisis, is de wereld lekker voordelig voor degene met harde euro's. Fabrieken, electriciteits-centrales, OV-maatschappijen, havens.... het is allemaal in de aanbieding! Sla je slag, multinationals!

Aan de andere kant wordt er door de overheden bezuinigd om de schade van de schulden- en bankencrisis te herstellen. Daarom

verliest nu “iedereen” zijn baan en dan kun je datzelfde werk “vrijwillig’ gaan doen.

Zo worden wij dus voor de derde keer genaaid, omdat wij opdraaien voor de gevolgen van de crisis in de vorm van uitverkoop, bezuiniging en werkloosheid.

Wie wordt er beter van?

Maar wat gebeurt er eigenlijk met het geld zelf: de rentes? Nee, die gaat niet in de staatskas, maar komt terecht bij de eigenaren van de commerciële banken. Dat heet namelijk Fiat Geld: De Staat heeft het fiat – goedkeuring – gegeven aan de commerciële banken om dit spel te spelen.

Dit is het 1-2-tje tussen de banken en de Koningen. Want ze doen dit al honderden jaren. De banken lenen geld aan de Koningen, die zij zojuist benoemd hebben of die zijn macht afdwingt met een leger, betaald met geld geleend van de banken. Terugbetalen doe je door belasting en tol te heffen binnen het gebied dat je militair of politiek veroverd hebt. Iedereen wint, behalve de burger. Die is 3x genaaid!

Actueel

De Ons Geld beweging (onsgeld.nu) heeft de situatie aan de kaak gesteld in het Parlement. De regering heeft verzocht om een rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. Na twee jaar hebben zij hun verhaal gepresenteerd, waarop regering liet weten het 'te riskant' te vinden om te gaan morrelen.

Het is ook heel riskant om de voeding van een comapatient aan te passen. Het afkoppelen van een parasiet is echter wel een kwestie van lijfsbehoud. Op 5 juli 2019 organiseert Ons Geld een avond om bij te praten over de situatie.

Theorie 2 : De economie is een lintworm

Je kent het idee uit de economie-les: van grondstoffen maakt een bedrijf een product, verkoopt het door aan volgende bedrijven tot het uiteindelijk bij de consument komt. En hier houdt de oeroude bedrijfskolom op. The Story of Stuff laat zien dat het product niet echt wordt weg-gegooid, maar dat het afval is. Het is net een lintworm: het economisch systeem maakt grondstoffen op en laat afval achter, terwijl de patient (de planeet) telkens zieker wordt.

Hoe beweegt het geld in deze bedrijfskolom?

Maar kijk nu eens naar de geldstroom door deze lintworm. Die gaat tegen de richting van de producten in. Wat gebeurt er als de lintworm zijn afval achter laat? Hee, dat is gratis, of, er gaat tenminste geen geld achteruit de lintworm in. Geld terug voor je afval krijg je niet. Toch moet de consument de volle mep voor het

Figure 2: Het geld beweegt achteruit door de lintworm

product betalen.

Twee problemen, één oorzaak

We zien aan de linkerkant dat de lintworm de **grondstoffen** van de aarde **uitput**. Dat ervaren we als een probleem – het regenwoud kappen voor houtwinning. Tegelijkertijd zie je aan de rechterkant dat de lintworm een **afvalprobleem** achterlaat. Dat zien we dagelijks als zwerfvuil, uitlaatgassen en ook de beruchte plastic soep.

Het geld is een lineair systeem – de grondstoffen-uitputting en het afvalprobleem zijn allebei gevolgen van deze ene ontwerpfout. Daarom zeggen we ook: een circulaire munt voor een circulaire economie.

Theorie 3 : De economische eenheid is van elastiek

Niemand weet wat geld werkelijk waard is, wat de werkelijke waarde is van een Euro of Dollar. Verder dan “Een Euro is zoveel Dollar” komen ze niet. Dat is gek, want de natuurkundige eenheden zijn netjes door Napoleon opgenomen in het Systeme International: de ingenieurs uit de 18e en 19e eeuw hebben alle eenheden zoals Meter, Kilogram, Seconde, Watt in een perfect systeem aan elkaar verankerd.

Welke eenheden ontbreken? De economische. Juist de economie, de dominante richting in deze kapitalistische wereld, heeft een ongedefinieerde eenheid. En wat dat voor gevolgen heeft?

Geldontwaarding maakt ons armer

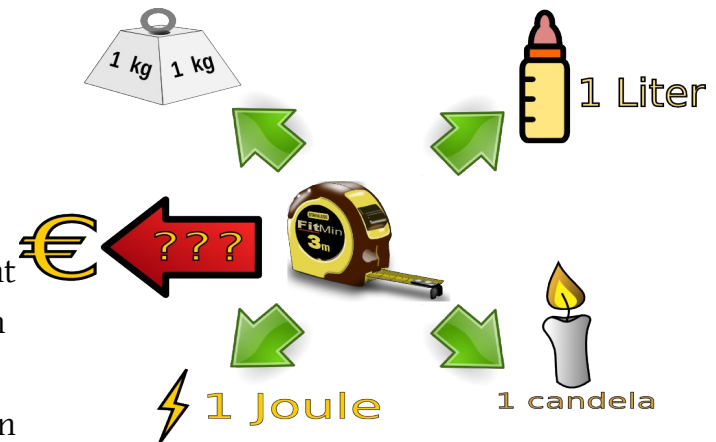
De waarde van de geldeenheid wordt bepaald door het trekken aan het elastiek door speculanten. Ze noemen het vrijwel dagelijks in de media: de inflatie. Alles wordt duurder, ofwel je geld wordt minder waard.

De economen roepen in koor dat inflatie nodig is (het zal wel) maar ook dat het logisch is. Hoezo? Ik heb nog nooit meegemaakt, dat

mijn broek,
die 78cm
lang is,
morgen

ineens 77,5
cm is. Je kunt
niet met een
meet-
eenheid gaan

sjoemelen, want dan zijn al je metingen gelijk waardeloos. En dat zijn ze dus ook, zeg ik tegen IMF, DNB, ECB, CPB, CBS, MinFin, BNR,

Theorie 3 : De economische eenheid is van elastiek

DFT en OESO. Het enige dat we wel kunnen zeggen, is dat wij – gewone mensen – gedupeerd worden door de inflatie. Maar dat wist u al.

Geldverplaatsing verplaatst arbeid en bevolking

Willem Hoogendijk was degene die mij leerde dat je geld eigenlijk niet zou moeten verplaatsen, omdat hierdoor hele regio's leeglopen. Zowel financieel als qua bevolking. En dat is echt algemeen bekend: in Nederland lopen regio's als Zeeuws-Vlaanderen, Limburg en Noordoost Groningen terug qua inwoneraantal. Wereldwijd zien we al honderd jaar een trek naar de stad en een leeglopend platteland – dat steeds verder vergrijst en waar geen werk is. Nu moet u niet vergeten dat ze dat vooral een probleem vinden omdat ze eigenlijk moeten blijven groeien. Denken ze. Verkeerde fout jongens.

Het probleem is dat de mensen die sparen het geld naar de bank brengen en de banken investeren dat in de steden, waar ze denken dat het wat zal opleveren. Ze investeren dus niet – of in ieder geval minder – op het platteland. Het werk verplaatst zich zo naar de grote steden en daar trekken de jongeren dus naartoe. Utrecht, Amsterdam, iemand?

Als het geld niet verplaatsbaar was zonder tegenbeweging in de fysieke wereld (speculatief) zou dit hele probleem niet voorkomen en dan was het platteland nog leefbaar geweest.

Geld is gewoon pure lulkoek

Ze vinden het de normaalste zaak van de wereld: “de economie is alleen gebaseerd op vertrouwen”. Dat is hun standaardzin. Maar.. !

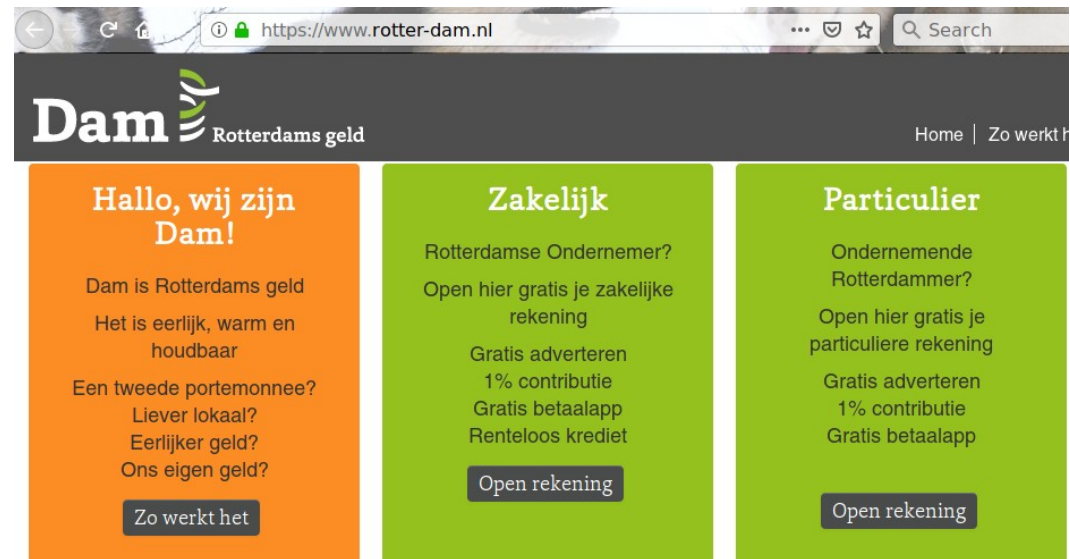
Als je de ontwerpfouten rond de geldschepping en de circulaire economie gelezen hebt, weet je dat je geen vertrouwen zou moeten hebben in het spel: er is geen enkele reden om je vertrouwen in het geldsysteem nog langer uit te spreken.

Daarmee valt de laatste strohalm weg en is er ruimte om nieuwe mogelijkheden te ontdekken.

Voorbeeld 1: DAM: De Alternatieve Munt

De DAM is een digitale munt waarvan de waarde is gekoppeld aan de Euro. Je kunt 1 DAM kopen voor 1 Euro, maar je kunt die ook verdienen door te handelen in het netwerk. Maandelijks betaal je 1% van je saldo als contributie aan de vereniging. Sinds kort is er ook een app.

DAM is gebouwd op het Cyclos platform www.cyclos.org dat gebouwd is en onderhouden wordt door STRO (www.socialtrade.nl). Je kunt ook kiezen voor het landelijke netwerk Circuit Nederland (www.circuitnederland.nl).

Voorbeeld 2: Timebank.cc Den Haag

Timebank is a tool, accessible to everyone, to help, work and cooperate with each other. It enables exchanges with transactions based on time rather than conventional money, where one Timebank Hour equals exactly one hour of work.

We are an open platform that facilitates and encourages user-initiated projects on parallel economies. Timebank combines the advantages of modern technology with the communal principles of living together and sharing. The services for which the Timebank mediates range from piano tuning to programming web applications, from bicycle repair to business consultancy. The community has grown into an active network of over 900 users (June 2013), a number that is increasing with 20 to 30 new members every month.

Timebank.cc is the biggest and fastest growing community currency in the Netherlands.

- Over 1000 registered users
- 55% users from The Hague
- 14% from Amsterdam
- 24% form elsewhere in the Netherlands
- 7% living abroad

De Engelsgesproken Timebank uit Den Haag is een netwerk voor de bewoners van de moderne grote stad. Er wordt gerekend in Uren.

Lekker Nassuh is een lokaal groentepakket dat je ook kunt afrekenen met je Timebank. Ook de vrijwilligers krijgen Time betaald in de verhouding 0,65 Hours + 0,35 Vrijwillig. Het groentepakket kost 1,25 Uur of € 12,50 .

Je kunt nog zo'n mooi systeem neerzetten, maar uiteindelijk draait het wel allemaal om de mensen en de producten. Dat hebben ze in Den Haag ongetwijfeld begrepen.

Net als DAM werkt Timebank met het digitale systeem Cyclos van STRO.

Samenvatting Kleureconomie

Schuivende Paradigma's

De Kleureconomie is een systeem dat de plaats van geld in onze huidige maatschappij kan innemen. De belangrijkste normen en waarden die bij het kapitalisme horen worden daarbij omgedraaid. Het hoofddoel is balans en stabiliteit, niet groei of winst. Eerlijkheid en transparantie zijn essentieel voor het succes. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor hun gedrag en hun bezit. Deze eigen verantwoordelijkheid komt in de plaats van het bezit. Ook voorkomt dit principe van eigen verantwoordelijkheid het ontstaan van een machtspiramide. Een relatief kleine verandering is dat rente niet kan bestaan. Dit komt doordat een aantal natuurwetten diep zijn ingebouwd in de kern van de kleureconomie. Om nader tot de kern te komen, zullen we eerst de wetten van de natuur moeten doorgronden, omdat kleureconomie een economisch-ecologisch systeem is.

Overtreding van natuurwetten in het kapitalisme

Het kapitalistisch model houdt geen rekening met de recycling van materie die plaatsvindt in ecosystemen. Het is niet essentieel voor

deelnemers om alles te recyclen. Lozen in water of lucht is de normaalste zaak van de wereld voor industrie en automobilist. Weliswaar raken afvalstoffen verloren, maar zij zijn hun waarde (in geld) dan al kwijt. Geen automobilist neemt nog verantwoordelijkheid voor het uitlaatgas dat hij 100km terug op de snelweg heeft uitgestoten. Terwijl die benzine toch zeker wel zijn bezit was. Bij de verbranding heeft hij zich de zuurstofmoleculen uit de atmosfeer toe-geëigend om het resultaat ter plekke uit te stoten, met als enige doel de energie los te maken uit de verbinding van koolwaterstoffen. Geen gebruiker van het kapitalisme die zich hiervan bewust is. En het is ook geen probleem, want hij wordt er niet financieel op afgerekend. Zie daar het ontstaan van het broeikaseffect. In het kapitalisme heerst een essentieel gebrek aan bewustzijn van de kringloop van materie. Het komt nu pas op gang met de introductie van concepten als Cradle 2 Cradle en permacultuur, die de wetten van recycling en energie in hun werkwijze integreren.

Natuurwetten in de kleureconomie

Slechts twee natuurwetten staan aan de kern van kleureconomie

- Het is de bedoeling dat **alles wordt gerecycled**. Dit geldt zowel voor producten van die biologisch kunnen worden afgebroken, zoals GFT-afval, als voor technische producten. Deze moeten zo worden ontworpen dat ze eenvoudig uit elkaar kunnen worden gehaald en dat elk onderdeel apart ook weer te recyclen is.
- In deze hele cyclus probeer je **zo min mogelijk energie te gebruiken**. Bij voedings- en brandstofproducten probeer je zoveel mogelijk energie van de zon op te vangen en vast te houden. Je energiegebruik zou niet hoger moeten zijn dan dit zonne-inkomen.

Gebruikers helpen de wetten na te leven

Vanzelfsprekend zijn er ook in het kapitalisme mensen die wel degelijk proberen te recyclen en die energiezuinig proberen te leven, maar deze houding wordt niet actief ondersteund door het geldsysteem zelf. Met kleureconomie verandert dat, omdat de waarde (de prijs) van een product direct aan zal geven in hoeverre het product gerecycled wordt en in hoeveel energie er voor deze cyclus nodig is. Je krijgt dan altijd geld terug voor je afval, maar als je het afval aanbiedt voor recycling, krijg je een andere *kwaliteit* geld

terug voor je goede waar. Daarom heeft het geld in de kleureconomie drie kleuren.

De prijs heeft drie kleuren

- In de eerste plaats is er de energie. We bedoelen niet direct brandstofproducten of voedingsmiddelen, maar de energie zelf die in deze producten zit. De energie-dimensie wordt aangeduid met de kleur Rood.
- Naast energie bestaat de wereld uit materie. Het principe van recycling geeft aanleiding tot een verdeling van deze materie in twee groepen: die materie die wel wordt gerecycled en die materie die uit haar (natuurlijke) levenscyclus is geraakt. We geven deze dimensies aan met de kleuren Groen en Blauw.

In de kleureconomie gebruiken we dus de kleuren Rood Groen en Blauw om de ecologische én ecologische waarde van producten en diensten aan te geven. Dit noemen we ook de RGB-waarde.

Waarom wordt de waarde gesplitst?

Essentieel aan deze opdeling is dat de deelnemer een “fout” niet meer kan compenseren met een extra winst op een andere plek.

Hier volgt een extreem voorbeeld, dat niet helemaal klopt met de werkelijke praktijk.

Stel u heeft een tomatenkwekerij en u verkoopt de tomaten in het Ruhrgebied. Om de tomaten een extra boost te geven voert u ze met een NPK-mengsel, ofwel kunstmest. Het kost vrij veel energie om dit te produceren en de stoffen die gebruikt worden worden met veel moeite gewonnen. Ook spoelt een flink deel ervan gewoon weg in het afvalwater, dat u daardoor ook moet lozen. Om de kunstmest in te kopen moet u veel Rood en ook nog Blauw betalen. Ook het water koopt u in tegen Groen maar u moet het voor Blauw lozen, want het is onbruikbaar geworden. Ook het aardgas waarmee u de kas stookt kost een aanzienlijke hoeveelheid Rood en Blauw. De tomaten brengen van zichzelf maar een klein beetje Rood op. Ook ontvangt u er Groen voor, maar natuurlijk niet meer dan hun eigen gewicht. Aan het eind van het jaar houdt u een flink tekort aan Rood en Blauw over. Hiermee is de onbalans in uw werkwijze ook in de economische cijfers een feit geworden. U komt wellicht tot de conclusie dat u wel in balans kunt komen door de tomaten voortaan op een andere wijze te telen. In plaats van kunstmest en aardgas met tomaten stapt u over op andere soorten in het koude seizoen, tomaten in de zomer en gebruikt u micro-organismen om de planten sterker te maken. Door deze andere werkwijze kunt u uw

kleuren in balans brengen, door ook uw eigen water te recyclen en niet meer energie te gebruiken dan uw zonne-inkomen.

Definitie van de eenheid

Het kapitalisme kent een aantal ontwerpfouten en de kleureneconomie probeert ze allemaal tegelijk aan te pakken. Met de introductie van de drie kleuren kunnen we het op-één-hoopgooien van natuurlijke waarden effectief uitbannen. Hierdoor komen deze natuurlijke waarden ook in ons bewustzijn te zitten en gaan ze deel uitmaken van onze dagelijkse werkwijze. Een andere ontwerpfout in het kapitalisme is het ontbreken van een basis van de eenheid. Honderd jaar geleden streden twee Amerikaanse presidentskandidaten met als inzet de basis van de dollar: moest de dollar worden gebaseerd op de waarde van goud of op de waarde van zilver? Inmiddels bewegen de koersen van de munten vrij in een spel van vraag en aanbod, waarbij in het geval van de dollar de waarde extra wordt gesteund zolang de handel in olie nog in deze munt plaatsvindt. In de exacte wetenschap gaat het anders aan toe. Grondleggers bepalen een eenheid op vrij willekeurige basis. De meter, de kilogram en de Joule zijn vastgestelde eenheden die deel uitmaken van het *Système Internationale d'Unités*. De schalen van Beaufort en van Celsius zijn vastgesteld op basis van een praktische

Samenvatting Kleureneconomie

indeling. Door de eenheid vast te leggen in termen van andere SI-eenheden, kan de wetenschap stappen vooruit maken. Bij het ontwerp van de kleureneconomie is er daarom voor gekozen om de eenheden vast te leggen in termen die we toch al in gebruik hadden: energie en materie. De kleuren van de kleureneconomie zijn als volgt gedefinieerd:

- 1 Rood is de energie in 100 gram zonnebloemolie. Dit is 3400 kJ of 810 kCal.
- 1 Groen is (de materie in) 100 gram recyclebare stof. Er is dan een deelnemer in de markt die de stof wil afnemen tegen groen.
- 1 Blauw is (de materie in) 100 gram niet-recyclebare stof. Er is dan geen afnemer voor in de markt. U blijft ervoor verantwoordelijk.

Prijzen

Nu u kennis heeft gemaakt met een nieuwe waarde-eenheid is het belangrijk om opnieuw te oriënteren op de waarde van diverse producten. We geven de prijzen van producten aan per-100-gram. 100 gram is dus ook gelijk 1 groen of blauw. Dat is lekker makkelijk rekenen en het geeft goed aan hoe de verhoudingen liggen. Bij deze

prijzen gaan we van start met de theoretische en dus minimale waarde op basis van de verbrandings-energie uit Binas. Denk eraan dat u voor de productie vaak een veelvoud van deze energie nodig heeft. De rood-waarde zal dan nog een paar keer over de kop gaan – transport en koeling verbruiken 10 tot 100x de energie die *in* het product zit. **En nu komt de aap uit de mouw: lokale, kleinschalige productie is ineens veel goedkoper dan grootschalige industriële voeding. Goedkoper, want altijd zuiniger met energie.**

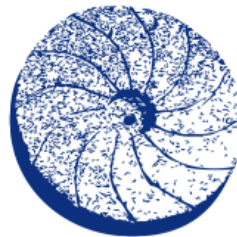
Concept “Hollandse Wind Molen”

Wat is Hollandser dan een molen? Een molen staat voor de kracht van de wind die het werk doet. Pure energie.

1 Rood is gelijk aan 1 kWh stroom opgewekt uit windenergie. Voor energie uit aardolie of atoomkracht wordt geen Rood betaald.

Zoals de wieken van de molen rondjes draaien, zo gaat ook zijn product elke keer weer een ronde door de molen. Een watermolen bemaalt de polder. Als de regen het water terugbrengt, maalt de molen het weer weg.

Haalt iemand het product toch uit de levenscyclus, dan zijn latere generaties het kwijt. Voedingsmiddelen gaan verloren in de waddenzee via het riool. Dit verlies hangt als een molensteen om onze nek.

Bijnamen voor Rood zijn Molens of Grote Geerten. Die zijn vernoemd naar Geert Nienhuis die in 1912 de Olle Strieder kocht in het Groningse Kantens. Grote Geert ook de naam van de eerste moderne windmolen van De Windcentrale.

De korenmolen maalt het graan. De bakker bakt er brood van. Het brood voedt de mens. De mens voedt de akker. De akker geeft het koren. Zo is ook deze cirkel rond.

100 Wit of 100 Baal staat voor 10 kg product in zijn gesloten levenscyclus

De molensteen staat voor product dat uit zijn levenscyclus is geraakt.

100 Molensteen of 100 Blauw staat voor 10 kg verloren stof.

Opdracht 1. Vind je Verlangens.

Opdracht 1. Vind je Verlangens.

Wat is de reden van je komst? De reden van je bestaan? Waar kom je voor je bed uit?

Probeer je antwoord zo kort en simpel mogelijk te beschrijven op je werkblad.

Neem 5 minuten voor deze belangrijke opdracht. Daarna gaan we met de hele groep proberen kleine teams te maken van 3-5 personen

Opdracht 2. Principes

Welk principe of principes wil je terugzien in je ontwerp? Probeer je antwoord duidelijk te formuleren op je werkblad.

Neem 10 minuten om eens goed over de principes na te denken en zet ze op je werkblad.

Opdracht 3. Doelgroep

Wie zijn de beoogde gebruikers van het systeem. Wie zijn er consument? Waar wonen ze? Wat is hun belang, hun bijdrage?

Welke bedrijven, organisaties, of “buitenstaanders” kunnen worden betrokken?

Maak op je werkblad een mooie lijst in ongeveer 10 minuten.

Opdracht 4. Producten

Het belangrijkste van de economie is de productie, de handel en – voor de circulaire economie – hoe het product wordt afgebroken, gerecycled en de materialen hergebruikt. Welke grondstoffen en productiemiddelen zijn er beschikbaar om te produceren?

Neem 10 minuten om de cycli van de belangrijkste producten uit je economie te onderscheiden.

Opdracht 5. Totaal Concept

Je hebt nu de 4 belangrijkste ingrediënten op je werkblad staan. Ook ken je al de meest voorkomende eenheden die worden gebruikt voor community currencies: een systeem gebaseerd op de Euro, op tijd en op natuurlijke concepten zoals bij kleureneconomie.

Probeer op je werkblad in een rechthoek ter grootte van een A4tje een hapklare tekst te maken, waarin je je ontwerp beschrijft.